

Sociaal en Cultureel Planbureau

Verantwoording verwerking persoonsgegevens

Onderzoeksrapport *Op zoek naar alternatieven*

Het SCP deed aan de hand van verschillende methoden onderzoek naar coronascepsis in Nederland. In dit document geven we meer uitleg over hoe we persoonsgegevens hebben verwerkt voor het onderzoeksrapport *Op zoek naar alternatieven*.

Voor dit onderzoeksrapport hebben we een digitale etnografie uitgevoerd. In deze etnografie bestudeerden we als betrokken onderzoekers van het SCP gedrag van mensen door middel van online observaties, informele gesprekken en diepte-interviews.

We hebben voor dit onderzoeksrapport observaties gedaan in openbare groepen en pagina's op sociale media die communiceerden over corona vanuit sceptische invalshoeken. Dit deden we met accounts waarop duidelijk aangegeven stond dat ze aangemaakt waren voor het onderzoek, met een verwijzing naar een uitleg over het onderzoek op de website van het SCP. Voordat we begonnen met observaties hebben we ons kenbaar gemaakt aan de moderatoren van deze groepen. We maakten algemene aantekeningen in eigen woorden over de onderwerpen van het debat in deze groepen en pagina's, maar we importeerden geen berichten als directe databron voor dit onderzoek.

We hebben tevens deelnemers aan deze groepen en pagina's uitgenodigd voor een gesprek of diepte-interview. Het is in deze uitnodigingen en vervolggelassen te allen tijde transparant geweest dat we dit contact zochten vanwege een onderzoek met verwijzingen naar informatie van het SCP.

We hebben ons kenbaar gemaakt aan beheerders en een verwijzing naar het project opgenomen, maar geen bericht geplaatst in de geobserveerde openbare groepen en pagina's waarin we reacties uitnodigden of onszelf kenbaar maakten. Dit hebben we zo gedaan in lijn met de principes van etnografische methode, waarbij onderzoekers bij observaties zo min mogelijk willen interveniëren in sociale processen om ze zo min mogelijk te beïnvloeden. Daarbij speelt ook dat de pagina's en groepen openbaar waren en ook zonder lidmaatschap te zien waren en we alleen algemene aantekeningen van terugkerende thema's en zorgen in eigen woorden hebben samengevat. Wanneer we een deelnemer aan de online groep of pagina benaderden met een uitnodiging voor een interview of informeel gesprek, hebben we uitgelegd dat we dit deden in het kader van het onderzoek, met extra uitleg over de doelstellingen van het onderzoek en verwijzing naar de SCP-website. Deze werkwijze is vergelijkbaar met hoe etnografische onderzoekers te werk gaan bij observaties en gesprekken op demonstraties en evenementen in de publieke ruimte, waarbij zij toestemming vragen aan organisatoren voor hun aanwezigheid en uitleg geven over het onderzoek bij gesprekken met deelnemers.

De mensen die positief reageerden op een uitnodiging voor een gesprek of interview kregen een informatieblad over het onderzoek. Hierin stond uitleg over de geluidsopnames en dataverwerking. Wanneer iemand aangaf interesse te hebben in deelname aan een gesprek, werden persoonsgegevens uitgewisseld voor nadere communicatie en/of om het interviewgesprek zelf te houden. Dit ging om emailadressen of telefoonnummers, afhankelijk van de voorkeur van de respondent. Gesprekspartners konden ook via de chatfunctie op Facebook blijven communiceren, dus er was ook een mogelijkheid om geen nadere contactgegevens uit te wisselen. Telefoonnummers zijn tijdelijk opgeslagen in telefoons beveiligd met een wachtwoord, en deze zijn verwijderd na afloop van de veldwerkperiode. Emailadressen zijn gebruikt om mails te versturen via een outlook-account met two-factor identificatie en niet opgeslagen in een adresboek of in veldwerkaantekeningen. Privéberichten zijn verwijderd na afloop van het onderzoek.